

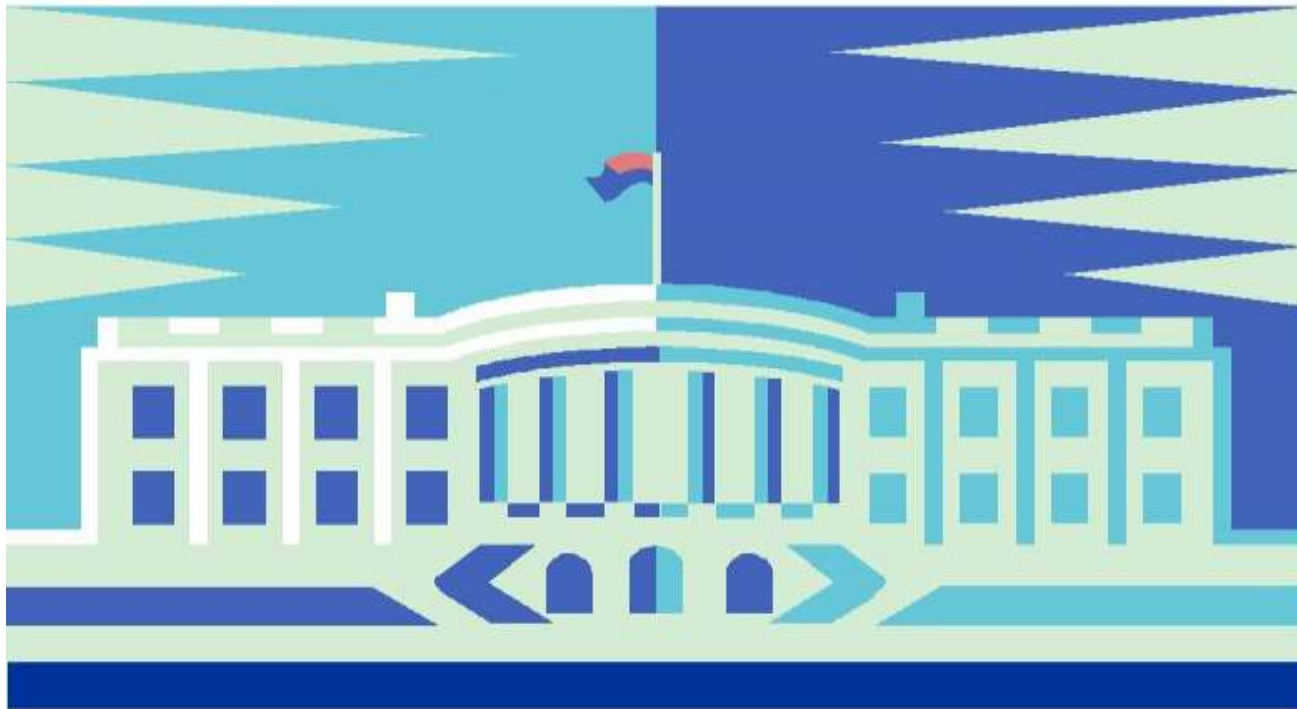
RADNI SPOROVI U PRAKSI ARBITARA

DEJANA SPASOJEVIĆ IVANČIĆ

Arbitar i miritelj

Beograd, 25.6.2021. godine

1. ZAKON O MIRNOM REŠAVANJU RADNIH SPOROVA
2. PRAVILNIK O POSTUPKU MIRNOG REŠAVANJA RADNIH SPOROVA (SL. GLASNIK 12/2005 I 84/2005)

JOS:

1. USTAV RS

2. ZAKON O RADU

3. ZAKON O SPREČAVANJU ZLOSTAVLJANJA NA RADU

4. ZAKON O DRŽAVNIM SLUŽBENICIMA

5. ZAKON O ZAPOSLENIMA U AUTONOMNIM POKRAJINAMA I JEDINICAMA LOKALNE SAMOUPRAVE

6. ZAKON O BUDŽETU

7. KOLEKTIVNI UGOVORI/PRAVILNICI

I JOŠ:

- Dobrovoljnost
- Nezavisnost miritelja i arbitara
- Nepristrasnost miritelja i arbitra
- Dostojanstvenost
- Integritet
- Savesnost
- Cilj: rešavanje spora izmedju strana u sporu

ARBITRAŽA

- ⦿ - pokreće se na osnovu predloga (kao i postupak mirenja)
- ⦿ - predlog je često nerazumljiv i nepotpun (zlostavljanje na radu, diskriminacija, opredeljivanja vremenskih perioda)
- ⦿ - formalniji postupak od mirenja

POSTOJANJE SUDSKOG POSTUPKA

- ⊙ - ako istovremeno teče sudski postupak iz istog činjeničnog i pravnog osnova, sud će zastati sa postupkom;
- ⊙ - strane u sporu su dužne da obaveste sud o pokretanju postupka arbitraže;
- ⊙ - obavezati strane u sporu da dostave dokaz da su obavestile sud

POZIVANJE

REGULISANO JE U PRAVILNIKU O POSTUPKU MIRNOG REŠAVANJA RADNOG SPORA

- - pismenim pozivom, elektronskom poštom ili na drugi odgovarajući način
- - može i telefonski, ali se preporučuje da bude pismenim putem,
- - rasprava pred arbitrom se održava u prostorijama poslodavca
- - voditi računa o načelu hitnosti i obavezi da se postupak završi u roku od 30 dana
- - arbitar odlučuje o vremenu i način održavanja rasprave, uz uvažavanje predloga strana u sporu i okolnosti samog spornog odnosa

RASPRAVA U POSTUPKU ARBITRAŽE

- - arbitar otvara i rukovodi raspravom, uzima izjave od strana u sporu i drugih lica, izvodi dokaze i stara se da se u toku rasprave iznese sve činjenice koje su od značaja za odlučivanje
- - može više rasprava
- - arbitar odlučuje zaključkom o toku postupka, izvodjenju dokaza, odlaganju rasprave i drugim radnjama u postupku
- - rasprava je javna
- - arbitar može da isključi javnost na zahtev strana u sporu, ako za to postoje opravdani razlozi
- - strane u sporu imaju pravo da se pred arbitrom izjasne o predmetu spora i odgovore na navode druge strane
- - strane u sporu imaju pravo da daju završnu reč na raspravi

PREPORUKE

1. Pre otvaranja rasprave:

- ⊙ - ukazati stranama u sporu da predlog (odnosno saglasnost) mogu povući najkasnije do otvaranja rasprave
- ⊙ - proveriti sa stranama u sporu da li postoje razlozi za izuzeće arbitra
- ⊙ - ukazati stranama u sporu da u postupku arbitraže ne postoji dvostepenost
- ⊙ - pozvati podnosioca predloga da uredi zahtev kako bi mogao biti podoban kao izvršna isprava
- ⊙ - dogovoriti se sa stranama u sporu na koji način će se voditi postupak i koja pravila će se primenjivati
- ⊙ - omogućiti punomoćnicima strana u sporu da učestvuju u postupku

TOK RASPRAVE

2. U toku rasprave:

- ⦿ - truditi se da strane postignu sporazum i reše spor mirnim putem,
- ⦿ - biti nepristrasan,
- ⦿ - održavati dostojanstven i fer nivo rasprave,
- ⦿ - unositi što detaljnije iskaze strana u sporu i svedoka
- ⦿ - omogućiti stranama u sporu da postavljaju pitanja svedocima i drugoj strani
- ⦿ - poučiti strane u sporu o načinu ispitivanja i pravima

REŠENJE

- ⦿ Arbitar odlučuje i donosi rešenje o predmetu spora.
- ⦿ Rok za donošenje rešenja je 30 dana od dana otvaranja rasprave.
- ⦿ Arbitar potpisuje sve primerke rešenja i dostavlja ih agenciji.

OKONČANJE POSTUPKA PRED ARBITROM

◉ REŠENJEM:

- ◉ 1. na osnovu meritorne odluke arbitra
- ◉ 2. na osnovu sporazuma strana u sporu
- ◉ 3. zbog toga što je arbitražni postupak postao nemoguć
- ◉ 4. zbog obustave postupka u skladu sa zakonskim propisima

SPOROVI U VEZI SA ZLOSTAVLJANJEM I DISKRIMINACIJOM – tačka 2 i 4

MOGUĆNOSTI I IZAZOVI

- ⊙ - kreativnost u vođenju postupka i stvaranje nove prakse
- ⊙ - neposrednost
- ⊙ - samostalnost u postupku
- ⊙ - individualnost
- ⊙ - pokušaji uticaja strana u sporu

PAŽNJA!!!

- ⦿ - pred nadležnim sudom se može pokrenuti postupak poništaja rešenja arbitra (zakonitost rešenja)
- ⦿ - arbitraža nije upravni postupak
- ⦿ - važno je da iza arbitra i miritelja ne ostanu gori odnosi između strana u sporu nego što su bili pre početka mirnog rešavanja spora

ARBITRAŽA - DOBRA PRAKSA?

- Brz postupak
- Nema dvostepenosti – nema žalbe
- Odluka je konačna i izvršna
- Otežano izvodjenje svih dokaza osim saslušanja i čitanja dokumentacije
- Rizik?

DOBRA PRAKSA!

- - SPORAZUMI O ISPLATI JUBILARNIH NAGRADA I REGRESA
- - SPORAZUMI O ISPLATI MINIMALNIH ZARADA
- - SPORAZUMI U SPOROVIMA ZLOSTAVLJANJA NA RADU

BAŠ DOBRA PRAKSA!

- - Saradnja miritelja i arbitara, posebno u situacijama kada više arbitara ili miritelja vodi postupak u kojima je jedna strana isti poslodavac sa istom vrstom spora
- - učešće kao posmatrača u postupcima koje vode drugi arbitri i miritelji
- - obuke
- - razmena iskustava

HVALA NA PAŽNJI

⦿ NIJE KRAJ...

VREME JE ZA PITANJA

PITAJTE!

